

WOONWIJZER

Adviezen voor het gebruik en onderhoud van je woning

tiwos
tilburge woonstichting

Thuis in de buurt

Inhoud

Tip Top 10	3
Aan de slag in je woning!	4
1. Binnenwanden	6
2. Ramen en deuren	7
3. Vloeren en plafond	8
4. Keuken	9
5. Sanitair	11
6. Waterinstallatie en riolering	12
7. Vocht en ventilatie	13
8. Verwarmingsinstallatie	14
9. Elektrische installaties	17

Tip Top 10

- 1:** Boor nooit in de vloeren want daarin zitten de leidingen van de vloerverwarming. Ook in diverse brandwerende scheidingen en balken van de dakconstructie mag niet geboord worden (zie hiervoor de tekening bij het huurcontract).
- 2:** In de appartementen mogen geen harde vloerafwerkingen worden toegepast zoals tegels. Een PVC vloer mag alleen als daar een losse ondervloer voor wordt aangebracht.
- 3:** Let erop met welk type muur je te maken hebt voordat je gaat boren (zie hiervoor de tekening bij het huurcontract). Hier kan een maximaal gewicht aan de orde zijn of er zijn een speciaal type wand pluggen noodzakelijk (zie hoofdstuk 1 Binnenmuren en -wanden)
- 4:** Brandwerend schilderwerk mag niet geschuurd, geschilderd of behandeld worden (zie hiervoor de tekening bij het huurcontract).
- 5:** Bij de overgangen van verschillende materialen kan altijd een krimpseur ontstaan (hoofdstuk 1 Binnenmuren en -wanden).
- 6:** Breng nooit een folie aan op dubbel glas. Daardoor kan een thermische breuk ontstaan. Een thermische breuk wordt niet gedekt door de verzekering!
- 7:** In de meterkast zit de elektrische meterkast en de watermeter. Houd de meterkast goed bereikbaar voor eventuele calamiteiten. Gebruik deze niet als bergruimte.

De elektragroepen worden extra beveiligd door middel van één of meerdere aardlekschakelaars. Als er stroom weglekt door ondeugdelijke installatie of een kapot apparaat, schakelt de aardlekschakelaar de aangesloten elektragroepen uit. Dit is kortsluiting. Op het groeponoverzicht staat aangegeven welke elektragroepen door welke aardlekschakelaar worden beveiligd.

Zet bij lekkages in de waterleiding de hoofdkraan/hendel dicht.
- 8:** Bij verstopping gebruik geen ontstoppingsmiddel maar bel onze ontstoppingsdienst Van der Valk - telefoonnummer 013-5313500 of na sluitingstijd het Tiwos storingsnummer 013-5490700.
- 9:** De ventielen voor het ventilatiesysteem (de warmte terug win installatie) zijn precies afgestemd op de grootte van de ruimte. Deze niet dichtzetten of instellingen veranderen.
- 10:** De woning is uitgerust met een warmtepomp met vloerverwarming. De installatie moet worden bijgevuld als de druk onder de 1 bar komt. In dat geval of bij storing kun je de verwarmingsinstallateur bellen of bel buiten kantooruren met telefoonnummer 013 - 549 07 00.

Aan de slag in je woning!

Als je je woning op de juiste manier gebruikt en onderhoudt, kun je er jarenlang onbezorgd van genieten. Lees voordat je begint met klussen en/of inrichten van je nieuwe woning deze Woonwijzer.

In deze Woonwijzer vind je adviezen voor het gebruik en onderhoud van je nieuwe woning. De behandelde onderwerpen zijn opgesteld voor het gehele gebouw. Het kan dus zijn dat niet ieder onderwerp op jouw woning van toepassing is.

Belangrijk:

Het appartement wat u huurt heeft na oplevering een monumentenstatus gekregen en daar zijn wij trots op. De architect heeft het ontwerp ook met grote zorg ontworpen. Het straatbeeld en de uitstraling willen wij ook graag behouden. Werk je daar samen met ons aan mee?

- Plaats daarom geen bouwwerken/ fietsenstalling en schutting in je tuin.
- Het terras mag niet uitgebreid of vervangen worden. De strook grond rondom de bestrating is voldoende breed om de haag te laten groeien en om nog wat extra beplanting aan te brengen.
- Heggen horen bij de woning en deze worden uitsluitend door Tiwos onderhouden.
- Creëer geen opslagplek in je tuin of op je balkon;
- Waar nodig heeft Tiwos zonwering geplaatst. Er worden verder geen zonweringen toegevoegd aan de buitenzijde van het gebouw.
- Hang niets aan de buitenzijde van je balkon.

In de meterkast hangt een QR-code die verwijst naar een instructie film over de woning.

Gemeenschappelijk eigendom

Veel onderdelen van een woning in een gebouw behoren tot het gemeenschappelijk eigendom, zoals de buitenzijde van het gebouw of de algemene gangen. Tiwos is verantwoordelijk voor het onderhoud aan gemeenschappelijke delen van het gebouw. Het is niet toegestaan hier veranderingen in aan te brengen. Bij twijfel, neem dan altijd contact op met Tiwos.

Onderhoud en schoonmaak

Je nieuwe woning wordt 'bezemschoon' opgeleverd. Dat betekent dat de vloeren zijn geveegd en de woning vrij is van afval. De sanitaire ruimten worden wel nat schoon gemaakt. Ramen draaien naar binnen open en kun je zelf wassen. Dit geldt ook voor de kantelkiepramen in het dak. Het glas en de vloeren in de gemeenschappelijk ruimtes worden door Tiwos schoongemaakt. Daarvoor betaal je servicekosten in de huur.

Voordat je begint met afwerken van de wanden en vloeren

Voor het aanbrengen van wand- en vloerafwerking is het belangrijk dat de ondergrond goed droog is. Laat dit altijd controleren door de vloer- of wandafwerking specialist en zorg indien nodig voor een goede ventilatie van de woning om deze droger te krijgen.

Dit moet je weten als je gaat boren

Voordat je gaat boren is het van groot belang om na te gaan of het sowieso is toegestaan om in de betreffende ondergrond te boren. De vloeren zijn voorzien van vloerverwarming, rioolbuizen en elektraleidingen. Daarom is het niet toegestaan om in vloeren te boren. Ook zijn er wanden die een brandwerende scheiding vormen en constructies die brandwerend behandeld zijn, waarin niet geboord mag worden. Op de tekeningen in de bijlage van het huurcontract, wordt aangegeven welke onderdelen brandwerend zijn.

Garanties

Wijzigingen aanbrengen aan de installaties is niet toegestaan. Als je na oplevering van de woning wijzigingen aanbrengt aan de installaties, vervalt de garantie. Voor eventuele elektra uitbreidingen zijn loze leidingen voorzien die uiteraard wel gebruikt mogen worden. Laat deuren zoveel mogelijk hangen in de kozijnen. Wanneer de deuren tijdelijk worden verwijderd, vervalt de garantie op de sluitbaarheid.

Rookmelder en klussen

Tijdens het klussen kan het handig zijn om de kapjes op de rookmelders te laten zitten omdat de rookmelder ook reageert op stof. Na het klussen kun je de kapjes verwijderen. Bewaar deze goed. Als je opnieuw gaat klussen kun je ze eventueel weer aanbrengen.

1. Binnenwanden

De wanden zijn behang klaar afgewerkt. Dat wil zeggen dat de ondergrond geschikt is voor behang en dat de ondergrond nog niet geschikt is voor schilderwerken. Om de wanden schilderklaar te maken moet er eerst een dunne laag stucwerk worden aangebracht. De muren bestaan uit metselwerk of zijn met gipsplaten afgewerkt. Bij gipsplaten zijn speciale pluggen nodig. Zware objecten kun je niet ophangen aan deze wanden.

Bouwvocht en wandafwerking

De woning bevat bij oplevering veel bouwvocht. Uiteindelijk duurt het wel een paar jaar voor dit bouwvocht uit de woning is verdampt en door ventilatie is verdwenen. Door het bouwvocht kunnen er plaatselijk op wanden verkleuringen ontstaan. Ook kunnen er zogenaamde krimp-scheurtjes ontstaan, omdat materialen 'werken' onder invloed van een wisselend vochtgehalte. Houd daarom bij de keuze voor wandafwerking rekening met het volgende:

- Pas niet direct na oplevering een kostbare wandafwerking toe, maar wacht nog even. Hoe langer je wacht, hoe kleiner de kans op verkleuringen en kripscheurtjes. Kripscheuren vallen buiten de garantie!
- Een goed alternatief is een eenvoudig papieren behang dat uit kan wasemen, zodat het vocht uit de constructie weg kan. Behang met een grove structuur of patroon is ook een slimme keuze. Hierdoor springen verkleuringen en kripscheurtjes niet direct in het oog.
- Wandafwerking die het uitwasemen van de constructie belemmert (zoals stucwerk), wordt altijd afgeraden. Na verloop van tijd (de eerste jaren) zal het bouwvocht grotendeels verdwijnen.

Wanden van steen

Wanden van steen zijn massief en constructief. Gebruik voor het boren in steen een boor die daarvoor geschikt is. Gebruik je een boor die niet geschikt is? Dan kan steen vergruizen en ontstaat er een onnodig groot boorgat.

Wanden van metal-stud (gipsplaten)

Deze niet dragende binnenwanden (of voorzetwanden) zijn hol en geïsoleerd. Ze zijn opgebouwd uit een metalen (metal stud wanden) frame waarop een enkele of dubbele gipsplaat is aangebracht. Houd hier met de keuze van bevestigingsmateriaal (lengte schroef of soort plug) rekening mee. Gebruik gipsplaat pluggen of hollewand pluggen.

Lichte voorwerpen tot 5 kg kunnen met schilderijhaken met bijpassende spijkertjes worden opgehangen.

Let op met het boren in de lichte en dunne scheidingswanden. Boor niet te diep. Vanwege de geringe dikte is het mogelijk dat je schade aanbrengt aan bijvoorbeeld leidingen die aan de andere kant van de wand zijn aangebracht. Wanneer toch een kabel of leiding wordt geraakt, schakel dan onmiddellijk de betreffende installatie (elektragroep of hoofdkraan water) uit en waarschuw Tiwos!

2. Ramen en deuren

Thermische breuk

Wat minder bekend is, is dat glas ook kan breken doordat het plaatselijk verwarmd wordt of juist koud blijft. Dit noemen we een thermische breuk. Bij een temperatuurverschil in de ruit van ongeveer 30 °C bestaat de kans dat de ruit springt. Een thermische breuk valt buiten de garanties en in de meeste gevallen buiten een glasverzekering.

Een thermische breuk kan ontstaan bij donkere vitrage of bij het plakken van folies op de ramen. Let ook op met donkere oppervlakken (bijvoorbeeld een donkere vaas op de vensterbank, te dicht op het glas). Zorg er altijd voor dat de lucht bij het glas kan circuleren. Dus zorg dat de overgordijnen of jaloezieën niet te dicht bij het glas hangen. Een afstand van ongeveer 20 cm is aan te raden.

Vensterbanken

Marmercomposiet is een mix van kunstmatige hars, kleurstoffen en fijn gemalen natuursteen (marmer). Voor het onderhoud gebruik je zuiver water met een pH-neutrale zeep. Een kleine hoeveelheid zeep volstaat in een emmer water (20 ml op 10 liter). Te veel zeep creëert een filmlaagje waardoor onesthetische witte cirkels of gewolkte vlekken op de vensterbank verschijnen. Is dit het geval, reinig dan afwisselend met zeep en zuiver water.

Binnendeuren en -kozijnen

De binnendeuren en kozijnen zijn voorzien van een fabrieksmatige lak en zijn afgewerkt. In deze kozijnen mag niet geboord worden. Als je ervoor kiest deze in een andere kleur te lakken, moeten deze in de oorspronkelijke kleur worden teruggebracht als je de woning verlaat.

Laat de binnendeuren zoveel mogelijk in de kozijnen hangen. Vaak worden de deuren tijdelijk in de badkamer opgeslagen en schuin tegen de muur geplaatst. Als je de deuren twee dagen laat staan, bestaat een grote kans dat ze kromtrekken. Dat is jammer genoeg niet meer te herstellen en valt buiten de garantie.

Ruimte onder de binnendeur

Zorg ervoor dat er altijd ongeveer 20 mm ruimte onder de binnendeuren vrij blijft. Via de toevoerpunten komt verse lucht van buitenaf de kamers binnen en gaat onder de deuren door naar de punten waar de ventilatie afzuigt. Op deze wijze wordt de woning geventileerd en is er altijd voldoende frisse lucht. M.u.v. de deur van de technische ruimte welke is voorzien van een valdorpel. Dit in verband met geluidsdichting.

Composiet dorpels

De dorpels van de binnendeuren bestaan uit composietsteen, waarin verschillende vulstoffen vermengd zijn met een bindmiddel. De compactheid en structuur bieden geen voedingsbodem voor verontreinigingen en zijn dan ook onderhoudsarm. De dorpels kunnen schoon worden gemaakt met water en een spons of borstel. Bij lichte vervuiling kan gebruik worden gemaakt van een natuurlijke zeep of een citroenvrij afwasmiddel. Spoel na het schoonmaken het product met voldoende water af. Met een vinylreiniger of een kleurloze boenwas kan een beschermende laag worden aangebracht.

Tocht- of afdichtingsrubbers bij kozijnen en deuren

In alle draai- en kiepramen en buitendeuren zitten tocht- of afdichtingsrubbers. Deze zorgen voor een goede afdichting van de ramen en deuren.

Hang- en sluitwerk

Hang- en sluitwerk vraagt betrekkelijk weinig onderhoud. Een raam of deur kan na enige tijd wat scheefzakken. Probeer het scheefzakken van bewegende delen en kromtrekken van de deuren te beperken door de puntsluitingen, bijzetsloten en andere sluitingen van ramen en deuren regelmatig te gebruiken. Zijn de ramen gesloten, vergrendel ze dan ook. De haken van meerpuntsraam- en deursluitingen kun je inspuiten met een teflonspray.

Buitendeuren en -kozijnen

De buitenkozijnen zijn van aluminium en volledig afgewerkt. Het is niet toegestaan deze kozijnen aan de binnenzijde te schilderen of in de kozijnen te boren..

3. Vloeren en plafond

Vloeren

Boor of spijker nooit in de vloer i.v.m. de leidingen van de vloerverwarming!

De vloeren zijn uitgevoerd in beton. Op of in deze betonvloeren zijn diverse soorten leidingwerk aangebracht. Om leidingen weg te werken en de ruwe vloer te egaliseren, is een dekvloer aangebracht. Bij noodzakelijke bevestigingen is lijmen, bijvoorbeeld met montagekit, veel veiliger.

Harde vloerafwerkingen zoals tegels zijn niet toegestaan. Een harde vloerafwerking zoals PVC en laminaat is wel toegestaan mits er een losse ondervloer wordt toegepast. De ondervloer dient altijd aantoonbaar (!) te voldoen aan een geluidsweerstand van 10dB.

Vloerafwerking bij vloerverwarming

Om het systeem goed te laten werken, mag de warmteweerstand (ook wel Rc-waarde of isolatiewaarde) van de vloerafwerking niet hoger zijn dan 0,09 (m² K/W). Laat je daarom goed voorlichten en vraag naar de Rc-waarde van je vloerafwerking. Een isolerende laag in of onder de vloerafwerking is niet goed voor de vloerverwarming. Als je twijfelt aan de toe te passen vloerafwerking, adviseren wij je om de leverancier te laten garanderen dat jouw vloerafwerking toepasbaar is op vloerverwarming.

Plinten en contactgeluid

Ga je na oplevering plinten aanbrengen, dan bevestig je die het beste met montagekit tegen de wanden. Je voorkomt geluidsoverdracht door de plinten los van je vloerafwerking te monteren. Als je de vloerafwerking direct tegen de wand aanlegt, ontstaat er contactgeluid. Je voorkomt dit door je vloerafwerking vrij te houden van de wanden.

Plafondafwerking

Op de gipsplaatplafonds wordt structuur- of spuitpleister toegepast. De plafonds zijn dus volledig afgewerkt. Deze spuitpleister is wit, heeft een goede hechting en heeft een vochtregulerende functie. Maar: alles wat wit is, vergeelt op den duur. Dit kan onder andere gebeuren door onvoldoende ventileren, koken en tabaksrook.

De plafonds zijn ook opgebouwd met gipsplaten. Let hier ook op de toepassing van de juiste pluggen en let op de beperking dat je geen zware objecten kunt ophangen aan de plafonds.

Schuine kap afwerking

De onderkant van de schuine kap wordt eveneens afgewerkt met een gipsplaat en een structuur- of spuitpleister. Vlekken op de structuurpleister kun je verwijderen met een harde borstel of zachte gum. Gebruik beslist geen water of schuursponsje, dat geeft nieuwe vlekken.

(Krimp)scheuren en naden

In vrijwel elke woning komen na verloop van tijd (krimp)scheuren en krimpnamen voor. Scheuren langs plafonds en in hoeken blijf je helaas zien totdat je nieuw behang of een andere wandafwerking aanbrengt. Je kunt ze dichtmaken met een overschilderbare acrylaatkit.

Trappen

De trappen zijn van vurenhout. Bij een vurenhouten trap zijn de traptreden voorzien van grondverf. Vurenhouten trappen zijn niet geschikt om onbehandeld in gebruik te nemen, maar moeten bekleed of afgelakt worden. De trap droogt en werkt nog en kan daarom droogscheuren vertonen. Deze kunnen met vloeibaar hout of een plamuurmiddel worden gevuld. Daarna kun je de trap schilderen.

4. Keuken

Aanrechtblad

Hoe verleidelijk het soms ook is, ga niet op het aanrechtblad zitten of staan, dit kan breuk veroorzaken. Ook een hete pan rechtstreeks op het aanrechtblad zetten kan breuk, vervorming of verkleuring/verbranding veroorzaken.

Het kunststof blad is nagenoeg onderhoudsvrij. Voor de dagelijkse reiniging en bij lichte vuilaanhechting (vet, koffie, thee, wijn, etc.) kun je een spons, huishouddoekje of zachte nylonborstel met wat afwasmiddel of groene zeep gebruiken. Na het afnemen kun je het blad met een schone droge doek nadrogen. Ingetrokken vlekken (inkt, nicotine, viltstift, lijmresten, etc.) kun je voorzichtig verwijderen met wasbenzine of terpentijn. Daarna direct met ruim water naspoelen en nadrogen.

Kalkvlekken bij de kraan kunnen het best verwijderd worden met schoonmaakazijn. Laat ontkalkker, reinigers en/of andere schoonmaakmiddelen nooit te lang intrekken, omdat deze het oppervlak van het werkblad onherstelbaar aantasten. Gebruik daarom ook nooit schuurmiddelen.

RVS-spoelbak

Roestvrij oftewel roestvaststaal (RVS) is niet krasvast. Een spoelbak is een gebruiksvoorwerp, krassen kun je niet voorkomen. Sterker nog: krassen horen bij het karakter van het materiaal. De spoelbak kun je dan ook het beste reinigen met een vloeibaar schuurmiddel en een sponsje of afwasborstel.

Het kan voorkomen dat kleine bruine puntjes roest op het RVS zichtbaar zijn. Dit wordt veroorzaakt door bijvoorbeeld ijzerdeeltjes die in het leidingwater zitten. Deze puntjes zitten op het materiaal en niet in het materiaal en kun je met een vloeibaar schuurmiddel verwijderen. Agressieve zuurhoudende en chemische producten, zoals o.a. afvoertopstopper, tegel- en cementreiniger, soldeervloeistof, chloor, zoutzuur en zilverpoets, dienen direct met veel water verwijderd te worden.

Inbouwapparatuur

De keuken is uitgerust met inbouwapparatuur. Deze apparatuur hoort bij de woning. Dat houdt in dat Tiwos ook verantwoordelijk is voor vervanging en onderhoud. Dagelijkse schoonmaak is voor de bewoner zelf. De inbouwapparatuur bestaat uit:

- Pelgrim inductiekookplaat
- Pelgrim vlakscherm recirculatiekap
- Pelgrim tafelmodel koelkast of hoge koelkast

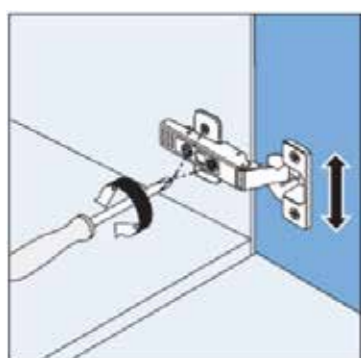

Afzuigkap

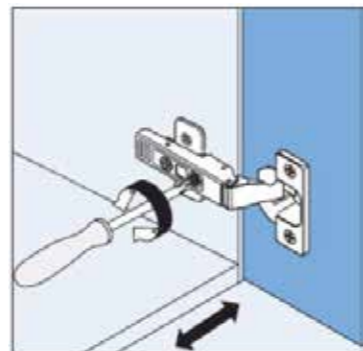
Uw keuken is voorzien van een recirculatie afzuigkap. Hierbij gaat de afgezogen lucht door een filter. Deze wordt daarna weer 'schoon' de ruimte in geblazen. Reinig de vaste filters van deze afzuigkap regelmatig.

Keukenkasten stellen

Het kan na verloop van tijd voorkomen dat de keukenfronten (deuren) niet meer helemaal in lijn hangen. Je kunt dan de kasten eenvoudig zelf stellen. Haal eerst het afdekplaatje van het scharnier, zodat je de schroeven ziet. Je kunt de deurtjes omhoog of omlaag stellen door de schroeven een beetje los te draaien. Verschuif vervolgens het deurtje en zet de schroeven weer vast.

Om de deurtjes naar links of rechts te verschuiven, draai je alleen aan de voorste schroef van het scharnier.

Om de deurtjes dichter op het kastje te laten aansluiten, draai je aan de achterste schroef.

Wanneer de sleepdeurgeleiders van de koelkast niet soepel werken of geluid maken, adviseren wij deze in te spuiten met siliconenspray.

Onderhoud van de keuken

Om zo lang mogelijk te genieten van je keuken, is het goed om een aantal tips te onthouden:

- ➔ Let op scherpe voorwerpen. Snijd bijvoorbeeld nooit rechtstreeks op het aanrechtblad, maar gebruik altijd een snijplank. Maar let ook op het verschuiven van bijvoorbeeld de boodschappen- of bierkrat. Dat kan ook krassen veroorzaken.
- ➔ Wanneer je na gebruik de deur van de oven, magnetron of vaatwasser open laat staan, kan de hitte of damp schade geven aan de keukenkasten waardoor de fineer laag kan loslaten.
- ➔ Zet geen hete pannen rechtstreeks op het aanrechtblad.
- ➔ Vochtschade voorkom je door altijd de afzuigkap te gebruiken tijdens het koken. Waterkokers en koffieapparaten plaats je het best op een open plek. Dus niet onder de bovenkasten.
- ➔ Reinig apparatuur, zoals oven en inductieplaat, na gebruik met een zachte doek en mild schoonmaakmiddel. Gebruik geen schuurmiddelen, dat krast. Let er bij de oven op dat er geen water in de ventilatieopeningen komt.
- ➔ Onderhoud de afzuigkap regelmatig. Omdat er vet in de afzuigkap komt, kan er brand ontstaan als deze niet regelmatig schoongemaakt wordt. Gebruik geen schuurmiddelen of schoonmaakmiddelen met alcohol, en haal voor het reinigen de stekker uit het stopcontact.
- ➔ Laat niet onnodig water staan op oppervlaktes, maar wrijf altijd alles na met een droge doek.
- ➔ Gebruik een zachte doek met lauwwarm water en een beetje afwasmiddel voor de dagelijkse schoonmaak van de keukenkasten en het werkblad.
- ➔ LET OP: Vermijd zure, chemische of anti-kalk reinigingsmiddelen. Deze tasten het marmercomposiet zeer ernstig aan.

5. Sanitair

Keramisch sanitair

De wastafel en toiletpot horen bij het sanitair. Vaak zijn ze gemaakt van keramiek. Omdat keramisch sanitair geglaazuurd is, kun je dit sanitair makkelijk reinigen. Het beste doe je dat met allesreiniger. Krijg je het daarmee niet schoon? Gebruik dan een speciale badkamerreiniger. Het gebruik van schuurmiddelen raden we af. De onderste laag van het glazuur bevat namelijk meestal zeer kleine gasbelletjes. Door het gebruik van schuurmiddel haal je de bovenste laag van het glazuur eraf. Hierdoor gaat er vuil in de gasbelletjes zitten.

Een beetje knoeien met tandpasta is bijna niet te voorkomen. Poets je met een tandpasta met aminefluoride? Dan moet je voorzichtig zijn! Deze tandpasta is namelijk erg slecht voor de glazuurlaag van het keramiek. Als zo'n tandpasta een aantal uren de kans krijgt om in te drogen op het keramiek, ontstaat een doffe plek die je niet meer kunt verwijderen. Zonde! Wie poetst met tandpasta met aminefluoride doet er dus verstandig aan om de wastafel schoon achter te laten en alert te zijn op lekkende tubes.

Kalkaanslag

Het grootste probleem bij sanitaire toestellen en kranen is kalkaanslag. Kalk hecht zich aan het materiaal nadat het water is verdampt. Dan blijft een witte laag achter. Door de materialen na gebruik af te spoelen met koud water en te drogen met een zachte doek, voorkom je kalkaanslag.

Ook voor het onderhoud hebben we een paar handige tips:

- ➔ Maak minimaal tweemaal per jaar de sifons schoon van al het sanitair zoals wastafels, douche, wasmachine, vaatwasser, vloerputten en dergelijke.
- ➔ In het zeefje van de kraan, perlator genoemd, kan kalk ophopen, waardoor de kraan minder goed werkt. Ontkalk deze twee keer per jaar door hem uit de kraanmond te halen en te reinigen met antikalkmiddel.
- ➔ Als je dan toch een ronde aan het maken bent, neem dan ook de douchekoppen mee. Ook daar kan kalk zich makkelijk ophopen.
- ➔ Draai bij thermostaatkranen wekelijks de temperatuurinstelling volledig van links naar rechts terwijl de kraan loopt. Hierdoor wordt kalkafzetting beperkt en blijven de kranen langer functioneren.
- ➔ Spoel na het gebruik van de douche de douchewand en muur met schoon koud water af en haal achterblijvende waterdruppels weg met een handwisser.

Kitvoegen

Hoewel in de woning schimmelwerende kit is toegepast, komt het toch voor dat in de kitvoegen schimmelvorming optreedt. Deze schimmelvorming herken je aan donkere vlekken in het oppervlak die bij normale reiniging niet zijn te verwijderen. Het functioneren van de kit wordt hierdoor niet beïnvloed, maar mooi is het niet.

Tips om schimmelwerking te voorkomen

- ➔ Spoel alle zeepresten met voldoende water weg en maak de voegen droog met een zachte (hand)doek. Zeepresten zijn namelijk een voedingsbron voor schimmels.
- ➔ Ventileer zo goed mogelijk de zogenaamde natte ruimtes, zodat deze ruimtes - en dus ook de kitvoegen - zo droog mogelijk blijven.
- ➔ Reinig de kitvoegen wekelijks met een zachte zeep (zoals groene zeep) en spoel na met voldoende water. Maak de voegen droog met een zachte (hand)doek.
- ➔ Als je de kitvoeg regelmatig schoonmaakt met agressieve schoonmaakmiddelen (zoals chloor), versnel je de afbraak van de toplaag van de kitvoeg. Hierdoor treedt schimmelvorming eerder op. Geen aanrader dus!

Er zijn producten bij de doe-het-zelf-zaak verkrijgbaar die schimmelvlekken op kitvoegen verwijderen. Afhankelijk van de soort schimmel kun je hiermee goede resultaten bereiken om de donkere vlekken in de kitvoeg te verwijderen. Zij geven helaas geen duurzame bescherming tegen nieuwe schimmels.

6. Waterinstallatie en riolering

Waterinstallatie

Vanaf de meterkast lopen er koude waterleidingen naar verschillende tappunten (zoals de keuken, het toilet en de badkamer) in je woning. In het warmwatertoestel wordt het koude water verwarmd. Daarna wordt het warme water verdeeld over de verschillende tappunten. De waterinstallatie bestaat dus uit een koud- en warmwaterleidingnet. Dit is grotendeels een netwerk van kunststof leidingen. De stop- en aftapkraan bevinden zich in de meterkast, net als de watermeter. Hier vind je ook de hoofdafsluiter.

Vanaf de watermeter tot aan de kranen zijn de leidingen weggewerkt in wanden, (dek)vloeren, plafonds en schachten. Waterleidingen in wanden lopen meestal verticaal vanaf de kraan naar beneden. Maar let op: dit kan ook horizontaal, schuin of naar boven zijn!

Watermeter

Het drinkwaterbedrijf is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het drinkwater tot aan de watermeter in je woning. Je kunt erop vertrouwen dat het drinkwaterbedrijf ervoor zorgt dat het drinkwater tot aan de watermeter voldoet aan alle wettelijke eisen. Na de watermeter ben je als eigenaar zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het water.

Lekkage

Je kunt de watertoevoer in je woning helemaal afsluiten door de hendels aan weerszijden van de watermeter, haaks op de waterleiding, dicht te draaien. Ontdek je een lekkage in je woning? Sluit dan eerst alle kranen af. Wanneer het radertje van de watermeter blijft ronddraaien, is het aannemelijk dat het om een lek in de waterleiding gaat. Het radertje van de watermeter beweegt namelijk bij al een klein beetje watergebruik. Daarna kun je onderzoeken of je gedeeltelijk iets kunt afsluiten, zodat je bij andere punten water houdt.

Legionella

In je woning zijn zoveel mogelijk maatregelen getroffen om legionella te voorkomen. Toch kan legionella ontstaan in leidingen die je onvoldoende gebruikt. Dit kan alleen als de temperatuur van het water in het leidingnet geruime tijd tussen de 20 °C en 50 °C blijft.

Water in de waterinstallatie heeft, net als een pak melk, slechts een beperkte houdbaarheid.

Met deze maatregelen kun je legionella voorkomen en de kwaliteit van je water waarborgen:

- ➔ Als tapkranen zelden worden gebruikt, staat het water in de leiding lang stil. Wij adviseren je om alle kranen wekelijks (bijvoorbeeld bij het schoonmaken) door te spoelen gedurende één minuut. Dit geldt zowel voor de koud- als warmwaterkranen.
- ➔ Ben je langer dan een week niet thuis geweest? Laat dan bij een aantal kranen het koude en warme water één minuut doorstromen. Vooral die kranen waarvan het water (bewust of onbewust) wordt verneveld, verdienen hierbij aandacht. Denk hierbij aan de douche, de wastafel en de keuken. Om verneveling te voorkomen kun je het sproeistuk van de kranen halen of de sproeier onder water in een emmer houden.

Waterslag

De wasmachine kan de watertoevoer abrupt afbreken, met als gevolg dat er in de waterleiding een waterslag ontstaat. Dit wordt ook wel klappende leidingen genoemd. Deze waterslag is niet te voorkomen. De installatie is zo aangelegd dat een waterslag geen nadelige gevolgen voor de installatie heeft.

Binnenriolering

Alle sanitaire toestellen in je woning, maar ook de spoelbak in de keuken (gootsteen) en eventuele vloerputten, zijn aangesloten op de binnenriolering. De rioleringsleidingen zijn aangelegd voor het afvoeren van huishoudelijk afvalwater tot buiten de woning. De riolering is geen afvalbak en ook zeker niet geschikt voor het afvoeren van chemische stoffen.

Gebruik nooit een ontstoppingsmiddel maar schakel bij hardnekkige verstoppingen ons ontstopping bedrijf Van der Valk en de Groot in – telefoonnummer 013 - 53 13 500

Buiten je woning is de riolering via de buitenriolering in de openbare weg aangesloten op het gemeentelijke riool. Via het gemeentelijke riool wordt het afvalwater afgevoerd naar een zuiveringsinstallatie.

Sommige dingen over de riolering zijn handig om te weten, om klachten over een slechte werking te voorkomen. Spoel bijvoorbeeld nooit etensresten, jus, olie en dat soort zaken door het toilet, de gootsteen in de keuken of andere aansluitingen. Verstoppingen door vet van de afwas kun je voorkomen door regelmatig doorspoelen of te ontvetten met heet sodawater.

Andere tips voor een goed werkende riolering:

- ➔ Caustic soda is een uiterst effectief middel tegen verstoppingen. Beperk het gebruik van dit middel tot het verhelpen van verstoppingen, want milieuvriendelijk is het middel niet.
- ➔ Vochtige toiletdoekjes, maandverband, tampons en keukenpapier zijn geen toiletpapier en lossen dus niet op. Spoel deze items dus niet door het toilet.
- ➔ Spoel nooit stoffen of vloeistoffen met chemische bestanddelen (zoals aceton, ether, jodium e.d.) door de afvoeren in je woning. Deze stoffen kunnen de afvoer gedeeltelijk blokkeren of zelfs de riolering verstoppen of beschadigen.
- ➔ Wij adviseren je alle afvoeren tenminste tweemaal per jaar door te spoelen met heet sodawater.

Stankoverlast riolering

De binnenriolering is aangesloten op het gemeentelijke riool. Om rioolluchtjes tegen te houden, is de afvoer van ieder sanitair toestel voorzien van een waterslot.

Dit is een bocht in de afvoer waarin water blijft staan, zodat er geen open verbinding met het riool is. Er zijn verschillende uitvoeringen van dit waterslot: sifon, bekersiston of zwanenhals.

Het water in een waterslot dat niet vaak wordt gebruikt, kan verdampen. Daardoor kan stankoverlast ontstaan. Je kunt dit herstellen door de kraan even te laten doorlopen, zodat het waterslot weer gevuld wordt met water.

7. Vocht en ventilatie

Vocht

We kunnen er niet omheen: water. Het is deel van ons leven. Het vocht buiten, zoals regen of sneeuw, nemen we zoals het is. Dat is niet zo met het vocht in de woning. De vochtthuishouding binnen de woning is goed te regelen.

Bouwvocht

Al is het bouwvocht meestal niet zichtbaar, het moet er wel uit. Het meeste water verdampt tijdens de bouw. Het teveel aan waterdamp moet, voor je gezondheid en om condens en schimmel te beperken, door middel van ventileren worden afgevoerd. Dat kan wel enkele jaren duren! Zolang wachten met het inrichten van je woning is natuurlijk niet te doen. Maar het is wel verstandig om je woning een tijdje te laten drogen.

Tips om bouwvocht kwijt te raken

- ➔ Stook de eerste tijd niet te hard, laat 's nachts de verwarming laag (bijvoorbeeld 15 °C) staan.
- ➔ Verwarm alle vertrekken.
- ➔ Blijf goed ventileren.

Ventileren

Behalve de verontreinigde, gebruikte lucht moet ook het zogenoemde bouwvocht uit de woning worden afgevoerd. Woonvocht wordt ook wel 'leefvocht' genoemd en komt door het wonen in de vorm van waterdamp in de woning. Dagelijks komt er zo'n 10 tot 20 liter vocht in een woning. Woonvocht ontstaat door transpireren, ademen, koken, baden, wassen, was drogen enzovoort. Het beste tijdstip om extra te ventileren is in de ochtenduren na de nachtrust. 20 tot 30 minuten is voldoende.

Goede ventilatie verbetert het woon- en leefklimaat en beperkt condens en schimmelvorming.

8. Verwarmingsinstallatie

Warmte Terug Win installatie (WTW)

Het gebouw (en daarmee jouw woning) is voorzien van een Warmte-Terug-Win-installatie (gebalanceerd ventilatiesysteem). Een ventilatiesysteem dat niet alleen de luchtafvoer maar ook de luchttoevoer regelt.

In de WTW-unit zit een zogenaamde warmtewisselaar. Deze warmtewisselaar onttrekt de warmte van de afgezogen lucht uit de woning en verwarmt hiermee de verse, aangezogen buitenlucht. Hergebruik van warmte dus! De afgezogen lucht wordt naar buiten afgevoerd.

Doordat er de hele dag lucht door de woning wordt vervoerd, wordt er optimaal geventileerd. Luchttransport door de woning is noodzakelijk en beperkt condensoverlast en schimmelvorming.

De woonkamer/keuken is uitgerust met inblaasroosters en afzuigventielen. Andere ruimten hebben alleen een inblaasrooster of afzuigventiel. De kieren onder de verschillende binnendeuren zijn (20 mm) noodzakelijk voor een goede doorstroming van frisse lucht van de ene naar de andere ruimte. Zo is er een continu luchttransport in de woning die in balans is. Deze ventilatie is centraal geregeld en geautomatiseerd voor uw woning.

Vloerverwarming

Dit systeem is gebaseerd op lage temperaturen waardoor de vloer traag warmer wordt. Dit neemt meer tijd in beslag dan bij radiatoren. Dat komt doordat om de vloerleidingen liggende steenachtige massa ook traag wordt verwarmd. De vloer koelt daardoor ook traag af. Om die reden is het zuiniger om de verwarming 's' nachts niet terug te draaien.

Met de verwarmingsinstallatie kun je zelf de temperatuur in je woning regelen. De installatie is uitgevoerd als vloerverwarming. De leidingen zijn in de dekvloer weggewerkt. Ook is er in de badkamer een elektrische radiator aangebracht.

De installatie is zo uitgevoerd, dat voldaan wordt aan de geldende normen. De woon- en slaapkamer zijn bij een buitentemperatuur van -10 °C te verwarmen tot ten minste 20 °C en de badkamer tot 22 °C. Het kan zijn dat er bijvoorbeeld vanwege waterleidingen in de vloer zones zijn aangebracht waar geen of minder vloerverwarming ligt. Dit noemen we koude zones. Dit komt bijvoorbeeld voor in de keuken, badkamer of technische ruimte, omdat de vloerverwarming en de waterleiding niet te dicht bij elkaar mogen worden gelegd. Wanneer je hier overheen loopt, kun je dit temperatuurverschil voelen.

Warm water

Naast warme voeten zorgt de verwarmingsinstallatie ook voor warm water uit de kraan. In de installatie wordt kraanwater verwarmd dat je gebruikt in de keuken en badkamer. De warmtewisselaar zorgt ervoor dat het water in een boiler op temperatuur wordt gehouden. Dit boiler is een onderdeel van de warmtepomp.

Bij de geplaatste douchekop van 6 liter per minuut, gebruik je gemengd water dat bestaat uit ca. 3 liter water van 60 °C uit het vat, gemengd met 3 liter koud water om de gebruikelijke douchetemperatuur van 38 °C te bereiken.

Uit het vat wordt ook warm water getapt voor de keukenkraan. Als dat veel gebeurt, blijft er minder over om te douchen. Op de thermostaat kun je tijdelijk de tapwatertemperatuur verhogen zodat je meer warmwater hebt. Hiermee verbruik je natuurlijk wel meer energie. De opwarmtijd van een leeg vat is circa 2 uur.

Warmtepomp

De warmtepomp onttrekt energie uit de aardbodem via een gesloten bronsysteem. Dat kan altijd, ook in de winter. Bodemenergie is net als zonne-energie, alleen dan opgeslagen in de bodem. Hoe feller de zon schijnt, hoe meer en dieper de energie in de aardbodem wordt opgeslagen. Bodemenergie zit tot wel 100 meter diep in de aardbodem en zo'n 300 meter diep in het grondwater. In de herfst en winter is er, ook als de zomer niet zo warm is, voldoende energie opgeslagen in de bodem om een huis tot de volgende zomer te verwarmen. Dit wordt op een voordelige, comfortabele en zeer duurzame manier gedaan.

De warmtepomp wordt door Tiwos onderhouden. In enkele woningen levert Tiwos een trolley om de wasmachine op te plaatsen zodat deze gemakkelijk verplaatst kan worden voor het onderhoud aan de warmtepomp. Deze trolley is eigendom van Tiwos. De ruimte rondom de warmtepomp moet voldoende vrij blijven van vaste inrichtingen.

Warmtepomp

Thermostaat laag zetten

Als je de verwarmingsinstallatie tijdelijk wilt uitschakelen, kun je dit doen door de thermostaat op de laagste stand te zetten. In de zomermaanden, als je geen verwarming nodig hebt, kun je de thermostaat ook lager zetten. Haal nooit de stekker van de installatie uit het stopcontact. Dit kan zorgen voor schade.

Temperatuurstelling

De temperatuur in de woning en slaapkamer kun je regelen door de thermostaat in de woonkamer in te stellen. In de slaapkamers zit een na-regelaar. Kijk voor meer uitleg de instructie film (scan hiervoor de QR-code in de meterkast).

Thermostaat

Na-regelaar (zit alleen in de slaapkamer)

Koelen

De vloerverwarmingsinstallatie is uitgevoerd met een koelfunctie. Deze kan op warme zomerdagen ook koelen. De koeling gaat ook door de buizen van de vloerverwarming. Het is dus of verwarmen of koelen. Omdat dit systeem een laagtemperatuursysteem is, duurt een overgang van koelen naar verwarmen en andersom enige tijd.

Vloerkoeling is niet hetzelfde als een airco. De ruimtetemperatuur kan tot maximaal 5 °C verlaagd worden ten opzichte van de buitentemperatuur dus dat is beperkt.

Stankoverlast

In de ruimte waar een verwarmingsinstallatie is opgesteld, kan soms een rioollucht hangen. Er is een sifon aangebracht voor de opvang van condenswater. De oorzaak van de rioollucht is dat het water in de sifon verdampt wanneer er niet voldoende water doorheen stroomt. Deze sifon moet daarom periodiek bijgevuld worden met behulp van bijvoorbeeld een gieter. Om een snelle verdamping te voorkomen raden we aan om twee à drie theelepeltjes (bad)olie op het bijgevoelde water te gieten.

9. Elektrische installaties

Elektrische (handdoek)radiator

In de badkamer is een elektrische (handdoek) radiator aangebracht. Deze radiator heeft een eigen thermostaat. En die is niet aangesloten op de verwarmingsinstallatie maar op een elektrapunt.

Elektrische installatie

Alle schakelaars en stopcontacten in een ruimte zijn verbonden met één of meer centraaldozen in het plafond. Dat wordt ook wel een centraaldozensysteem genoemd. Vaak doet een centraaldoos ook dienst als aansluiting voor een plafondlichtpunt. De centraaldozen zijn onderling verbonden en aangesloten in de meterkast op een elektragroep.

Je installatie voldoet aan de wettelijke voorschriften (NEN 1010 / NPR 5310). Dat is belangrijk voor je veiligheid. Het is dan ook belangrijk dat alleen erkende installateurs wijzigingen en uitbreidingen uitvoeren. Houd ook rekening met de voorschriften van je energiebedrijf.

Leg in de meterkast een zaklamp of knijpkat. Deze komt goed van pas bij een stroomuitval.

Meterkast

In de meterkast bevindt zich de hoofdverdeelinrichting van de elektrische installatie en vaak ook de watermeter. Zowel de meterkast zelf als de voorzieningen in de meterkast moeten goed bereikbaar zijn. Dit is belangrijk bij storingen en calamiteiten. Gebruik de meterkast daarom niet als bergruimte voor bijvoorbeeld de stofzuiger en al helemaal niet voor brandbare stoffen. Zorg ervoor dat de meterkast goed kan blijven ventileren. Plaats geen planken of andere zaken die de bereikbaarheid beperken.

Bij de oplevering ontvang je een groepsverzicht waarop staat aangegeven op welke elektragroep schakelaars, stopcontacten en lichtpunten zijn aangesloten.

1. Hoofdzekering

Het energiebedrijf voert de elektriciteit met een kabel (de dienstleiding) binnen in de meterkast en sluit deze aan in de aansluitkast. In deze verzegelde aansluitkast bevindt zich normaal gesproken één hoofdzekering

Bij overbelasting van de installatie kan de hoofdzekering 'doorslaan'. Neem in dat geval contact op met je energiebedrijf. Overbelasting kan ontstaan door ondeskundige uitbreiding van de installatie of door het aansluiten van te veel apparaten.

2. Elektriciteitsmeter (slimme meter)

Boven de hoofdzekering bevindt zich de slimme elektriciteitsmeter (de kWh-meter oftewel kilo-Wattuur-meter). Hierop kun je je elektraverbruik aflezen. Tegenwoordig zijn deze digitaal waardoor je energieleverancier deze op afstand voor je kan uitlezen.

3. Hoofdschakelaar

Je elektrische installatie is voorzien van een hoofdschakelaar. Deze hoofdschakelaar is geplaatst tussen de elektriciteitsmeter en de groepenkast of in de groepenkast en schakelt de gehele stroomtoevoer in één keer aan of uit.

4. Aardlekschakelaar

De elektragroepen worden extra beveiligd door middel van één of meerdere aardlekschakelaars. Onder één aardlekschakelaar worden maximaal vier elektragroepen aangesloten. Als er stroom weglekt door ondeugdelijke installatie of een kapot apparaat, schakelt de aardlekschakelaar de aangesloten elektragroepen uit. Dit is kortsluiting. Op het groepsverzicht staat aangegeven welke elektragroepen door welke aardlekschakelaar worden beveiligd.

Testen van de aardlekschakelaar

Voor een veilige installatie is het noodzakelijk dat de aardlekschakelaar goed werkt. Controleer daarom regelmatig de werking. Dit doe je als volgt: druk de testknop (T) in. Als de schakelaar uitschakelt, is de werking in orde. Mocht de schakelaar niet uitschakelen, dan duidt dit op een defect dat hersteld moet worden door een erkend installateur.

Wat te doen als de aardlekschakelaar uitvalt?

- ➔ Schakel alle schakelaars van de elektragroepen uit.
- ➔ Schakel de aardlekschakelaar weer in.
- ➔ Schakel één voor één de schakelaars van de elektragroepen in, totdat de aardlekschakelaar weer uitvalt. De laatst ingeschakelde schakelaar leidt naar de elektragroep waar het probleem zit.

Wanneer het defecte toestel buiten werking is, kun je de aardlekschakelaar en de groepsschakelaar weer inschakelen. Blijft de installatie desondanks zonder spanning, bel dan Tiwos.

Elektriciteit

Elektradraden lopen door kunststof leidingen en kennen de volgende kleurcodering:

Glasvezel

Voor het gebruik van internet, tv en/of telefonie worden nieuwbouwwoningen voorzien van een glasvezelaansluiting. De huisaansluiting (het glasvezelkastje) wordt aangebracht in de meterkast. Je kiest zelf een provider. Die zorgt voor een installatiepakket en zodra je deze aansluit op de huisaansluiting, heb je beschikking over internet, tv en/of telefonie.

Data-aansluiting

Een data-aansluiting is een netwerkaansluiting waarop je een utp-kabel kunt aansluiten

CAI-Aansluiting

In je woning is een CAI aansluiting aanwezig. CAI staat voor Centrale Antenne Inrichting. Een CAI-aansluiting kun je gebruiken voor internet, tv en/of bellen.

Voor zowel de Data-als CAI-aansluiting geldt dat deze worden afgemonteerd in de benoemde ruimte, maar nog niet aangesloten is in de meterkast. Dit aansluiten kan pas na oplevering, wanneer je een internet, tv en telefonie provider hebt gekozen. Let op: kies in dit geval voor een CAI-provider. Niet alle providers leveren dat namelijk.

Loze leidingen

Loze leidingen beginnen in de meterkast en zijn niet aangesloten op de installatie. De loze leidingen eindigen in een ruimte in een lege doos die is voorzien van een afdekplaat.

Een loze leiding is geschikt voor het doorvoeren van één kabel. Bij het trekken van meer dan één kabel door de loze leiding kan er geen aanspraak gemaakt worden op de garantie.

Bij de aanleg worden deze leidingen voorzien van een controledraad. Deze draad geeft aan dat de leiding niet verstopt zit. Hoewel de controledraad ook weleens trekdraad wordt genoemd, is deze niet geschikt om als trekdraad te gebruiken. Gebeurt dat wel, dan kan dat juist leiden tot verstopping van de leiding. Verstopte leidingen vallen buiten de garantie. Gebruik daarom altijd een trekveer voor het bedraden van een loze leiding. Een loze leiding is in een vroeg stadium aangebracht en heeft blootgestaan aan allerlei weersinvloeden. Daardoor bestaat de kans dat er vocht in de leiding is achtergebleven.

Rookmelder

Je woning is standaard voorzien van één of meer rookmelders. Deze apparaten slaan alarm als er rook in een ruimte is en waarschuwen je zo voor brand. Bij een bepaalde concentratie rookdeeltjes geeft het toestel een scherp geluidssignaal. De rookmelders zijn aangesloten op het lichtnet. Heb je meerdere rookmelders? Dan zijn ze met elkaar verbonden. Ze zijn voorzien van een back-up batterij die ervoor zorgt dat de rookmelder blijft werken als de stroom uitvalt.

De rookmelder kan gereinigd worden met een droge of lichtvochtige doek. Het regelmatig schoonzuigen van de rookmelders is aan te bevelen, omdat stof of vliegjes het functioneren kunnen belemmeren. De rookmelders mogen niet geschilderd worden.

Testen van de rookmelder

Test je rookmelders regelmatig. Voer altijd een test uit na een vakantie of na langere afwezigheid. Onder de testknop vind je een rood indicatielampje dat regelmatig oplicht. Dit geeft aan dat de batterij goed geplaatst is en nog voldoende spanning krijgt.

Wanneer de batterij leeg is, laat de rookmelder een piep horen. Dan is het dus tijd om de batterij te vervangen. Gebruik bij vervanging uitsluitend een 9 volt blokbatterij van goede kwaliteit. Voer altijd een controle uit nadat je de batterij hebt vervangen. Dat doe je door op het knopje van de rookmelder te drukken en te wachten op het scherpe geluidsignaal. Wij adviseren je de batterijen in elk geval elke vier jaar te vervangen.

Videofoon

Als er in je woning een videofoon is aangebracht, dan is deze vaak in serie geschakeld. Dit wil zeggen dat wanneer er één videofoon wordt ontkoppeld (bijvoorbeeld om erachter te kunnen behangen), het gehele systeem voor alle woningen ontregeld is en opnieuw ingeregeld moet worden door de elektriciens. Dat valt buiten de garantie. Laat de videofoon dus hangen en ontkoppel deze niet.

Zonnepanelen

Het aantal zonnepanelen verschilt per woning (2 voor studio's en 3 voor 3-kamer appartementen). De totale energie die opgewekt wordt door je zonnepanelen, wordt niet apart geregistreerd, ook niet door je elektriciteitsmeter. Je meter registreert alleen de energie die na aftrek van het eigen gebruik overblijft!

De pv-installatie is niet rechtstreeks op de slimme meter aangesloten, maar maakt onderdeel uit van je totale elektriciteitsinstallatie. De pv-installatie is aangesloten op een aparte groep in je meterkast.

De panelen zijn met 1 Envoy S gateway verbonden. De gateway zit op de internetverbinding van de bewoners. De gateway is zo ingeregeld dat je individueel kunt inloggen en elkaars gegevens niet kunt inzien.

Omvormer

Om de opgewekte energie geschikt te maken voor het (230 Volt) elektriciteitsnet, wordt gebruik gemaakt van micro omvormers. Deze zijn aangebracht onder de PV panelen op het dak.

Zonwering

Automatische screen is aanwezig voor de ramen van de logia's . Deze is niet aanwezig bij de logia aan de noordkant.

